

Notitie : Quicksan flora en fauna ruimtelijke ontwikkeling Vonderweg te Beek en Donk

Datum : 5 juli 2017
Opdrachtgever :
Projectnummer : 211x09400
Opgesteld door : Ineke Kroes
Gecontroleerd : -
door

Er zijn plannen om een uitbreiding van een bedrijfskavel te realiseren aan de Vonderweg te Beek en Donk. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significant effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel zijn ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 3 juli 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebieden de directe omgeving hiervan.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van 'expert judgement' is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten kunnen voor komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Brabant. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd middels de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

Het plangebied bevindt zich op ongeveer 200 meter ten noordoosten van de bebouwing van het dorp Beek en Donk, in het buitengebied van de Gemeente Laarbeek. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 171.488, Y= 395.411. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een bedrijfshal met bedrijfswoonhuis, een tuin en twee open veldjes. Bij het huis is een goed onderhouden tuin met haag. Het perceel van het bedrijf en woonhuis is voor een groot deel afgescheiden met hoge coniferen. Ten oosten van het woonhuis met tuin, ligt een braakliggend terrein. Ten noordoosten van de bedrijfshal ligt een extensief beheerd grasland.

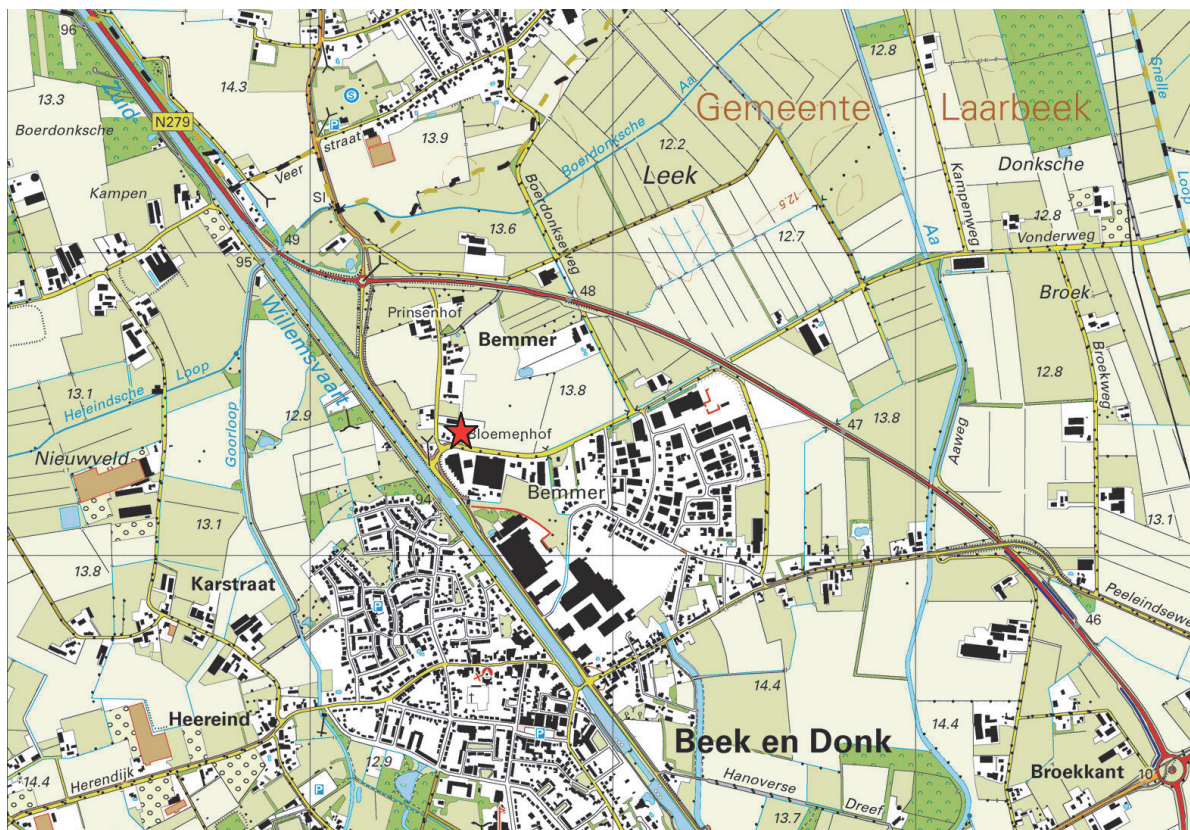
Toekomstige (geplande) situatie

Het toekomstige plan is een bestemmingswijziging zodanig de bedrijfswoning een burgerwoning wordt, en dat er aan het bedrijventerrein Bemmer een deel wordt toegevoegd. Details zijn te vinden in figuren 3 en 4.

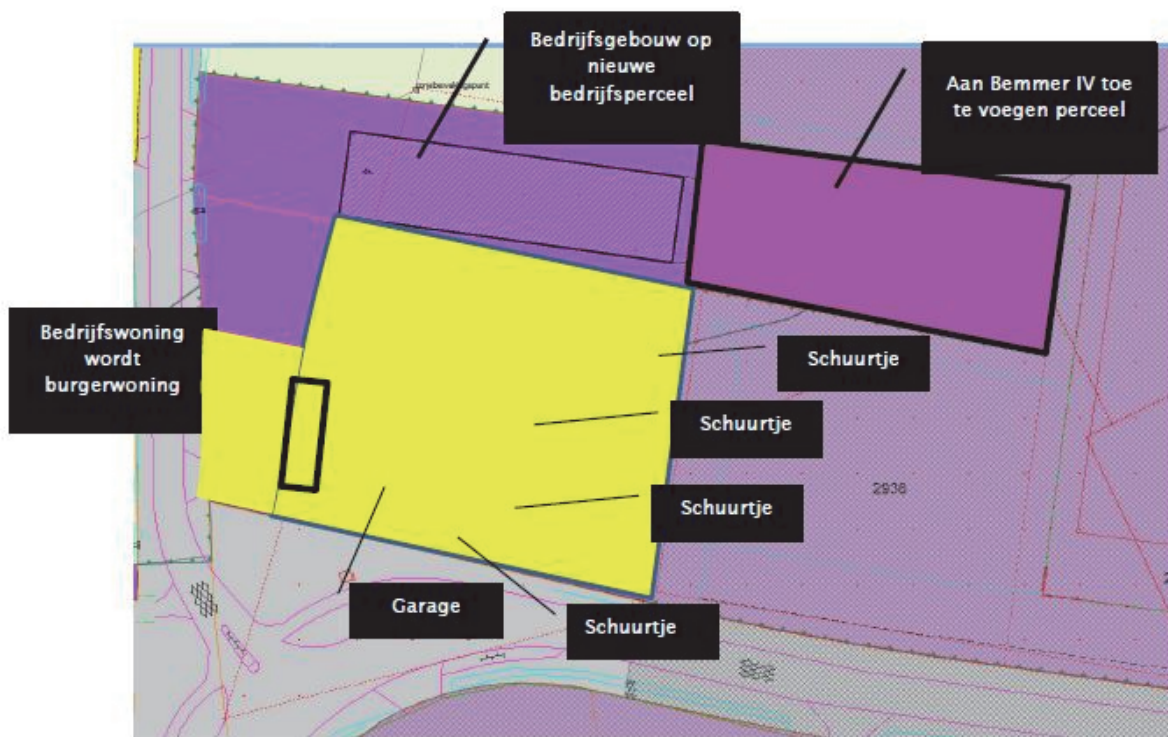
Om deze ontwikkeling te realiseren zal de grasvegetatie, en mogelijk de coniferenhaag en andere houtige beplanting verdwijnen. Er zal grondverzet plaatsvinden en de grond zal bouwrijp worden gemaakt. De afbeeldingen (figuur 5 t/m 12) geven een impressie van het huidige plangebied.

Figuur 1: Luchtfoto plangebied (rood omlijnd).

Figuur 2: Topografische kaart plangebied

Figuur 3: toekomstige bestemmingen (bron: gemeente Laarbeek)

Figuur 4. Het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 3: Overzicht plangebied met op de achtergrond de bedrijfshal.

Figuur 4: Oostelijk deel van de bedrijfshal, met een braakliggend terrein en op de achtergrond de afscheiding van coniferen.

Figuur 5. De huidige bedrijfswoning met goed onderhouden tuin

Figuur 6. De huidige bedrijfswoning met goed onderhouden tuin

Figuur 7. Het westelijk deel van het stuk braakliggend terrein ten oosten van de bedrijfswoning. (nr 2936 op figuur 4) .

Figuur 8. Overzicht van het stuk braakliggend terrein ten oosten van de bedrijfswoning. (nr 2936 op figuur 4)

Figuur 9. De erfafscheiding tussen de bedrijfswoning en het braakliggend terrein ten oosten van de bedrijfswoning.

Figuur 10. Het grasland wat ten noordoosten van de bedrijfshal ligt. Foto genomen richting het zuiden.

Figuur 11. Het grasland wat ten noordoosten van de bedrijfshal ligt. Foto genomen richting het zuidwesten.

Figuur 12. Het grasland wat ten noordoosten van de bedrijfshal ligt. Foto genomen richting het westen.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel ligt op 16,2 kilometer afstand. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet, of de nieuwe Wet Natuurbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel of het attentiegebied ecologische hoofdstructuur en het behoud en herstel watersystemen. Negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden (het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel en het attentiegebied) worden uitgesloten. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologisch beschermde gebieden.

Toetsing soortbescherming

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen binnen het plangebied. Vanuit de omgeving zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde soorten vaatplanten. Het terrein biedt voor soorten die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn geen geschikte standplaats. Het terrein is deels bestraat rondom de bedrijfshal, de tuin rondom de bedrijfs-woning is intensief onderhouden. De overige terreintjes zijn voor een deel braakliggend, en de vegetatie bestaat voor de overige delen uit pionierssoorten en algemene stikstofminnende soorten. Het voorkomen van beschermde vaatplanten op deze plek wordt redelijkerwijze op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn er graafsporen aangetroffen van konijn. En verder zijn er een paar muizenholen en molshopen aangetroffen. Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren zoals o.a. veldmuis en huisspitsmuis kunnen van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten geldt een algemene vrijstelling van de provincie Brabant bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Sporen van strenger beschermde soorten zijn op de locatie niet aangetroffen. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de directe omgeving van het plangebied de bunzing, das en eekhoorn (Wnb-andere soorten) aanwezig. De gebouwen en het overgrote deel van de beplanting blijven intact, er verdwijnt geen leefgebied voor bunzing. Er zijn geen eekhoornnesten en/of sporen aangetroffen. De coniferenrij is daarnaast ook niet echt geschikt voor eekhoorn. Er verdwijnt in die zin geen essentieel leefgebied voor eekhoorn. Er zijn geen sporen van de das aangetroffen. Het enige veldje weat geschikt is voor de das is relatief klein, en er is ruim voldoende voedselaanbod in de directe omgeving aanwezig. Er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor de das of andere strenger beschermde grondgebonden zoogdieren. Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de directe omgeving van het plangebied is de gewone dwergvleermuis (Wnb-hrl) in de directe omgeving aanwezig. De omgeving van het plangebied leent zich voor vleermuizen. Er zijn gebouwen die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Er is opgaande beplanting en lijnvormige elementen aanwezig. Er is geen water in de omgeving. Potentiële verblijfplaatsen in de vorm van spleten of holen in de bomen zijn niet aangetroffen. Er staan geen dikke bomen met holtes.

Effectenbeoordeling

De bebouwing blijft intact. Er verdwijnen geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor de gebouwbewonende gewone dwergvleermuis. De begroeiing aan de rand van het plangebied kan mogelijk onderdeel uitmaken van vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen. De houtwal die de tuin deels omringt en die mogelijk als vliegroute of foerageerplek kan dienen, blijft intact. Met de planontwikkeling geen essentieel foerageergebied en/of vliegroute verloren. Negatieve effecten voor vleermuizen worden redelijkerwijze uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogelsoorten waargenomen waaronder wat zangvogels.

Binnen het plangebied biedt de begroeiing in de houtwal en de overige houtige beplanting geschikte nestlocaties voor broedvogels. Er zijn tijdens het veldbezoek binnen het plangebied zelf echter geen nesten van broedvogels aangetroffen.

Waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals boomvalk, havik, roek, huismus en gierzwaluw zijn bekend nabij het plangebied.

Er zijn binnen het plangebied geen grote takkennesten aangetroffen. Het plangebied, met name de wat drogere delen met grasbegroeiing, zijn geschikt als leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, met name voor roofvogels, zoals boomvalk en buizerd.

Effectenbeoordeling

Door werkzaamheden in de directe omgeving van begroeiing en bomen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.

Met de planontwikkeling gaat geen vaste rust- of verblijfplaats van vogels met jaarrond beschermde nesten verloren. Het nest van de torenvalk, en de andere twee takkennesten staan buiten het plangebied.

Er gaat door de ingreep leefgebied verloren van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals de buizerd en de boomvalk. Echter, er is voor deze soorten in de omgeving genoeg leefgebied. Zowel buizerds als boomvalken foerageren in kleinschalig agrarisch landschap, wat in de omgeving van het plangebied in ruime mate aanwezig is. Er verdwijnt door deze ingreep geen essentieel leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd of boomvalk. De gunstige staat van instandhouding van deze vogelsoorten komt door de ingreep niet in gevaar.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Negatieve effecten op vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn hiermee op voorhand uitgesloten. Er zijn geen sporen van amfibieën of reptielen aangetroffen binnen het plangebied.

Vanuit de omgeving zijn er waarnemingen bekend van de alpenwatersalamander, levendbarende hagedis (Wnb-andere soorten) en knoflookpad (Wnb-hrl).

Effectenbeoordeling

De alpenwatersalamander heeft zijn landhabitat in de buurt van loofbos of houtwallen heggen en struwelen, maar heeft zijn waterhabitat in slotjes met voldoende vegetatie. Het plangebied ligt echter te ver van het mogelijke waterhabitat van de alpenwatersalamander af. De dichtstbijzijnde geschikte water is verder dan 300 meter van het plangebied verwijderd. Voor levendbarende hagedis zijn de twee graslandjes geschikt. Echter, het gaat om relatief kleine terreintjes en er is in de omgeving ruim voldoende vergelijkbaar terrein. Er verdwijnt geen essentieel leefgebied voor de levendbarende hagedis. Het braakliggend terreintje ten oosten van de bedrijfswoning voldoet in principe aan de habitat-eisen (landhabitat) van de knoflookpad. De knoflookpad is echter gebonden aan stroomdalen van beken en rivieren. Deze zijn in de omgeving van het plangebied niet aanwezig. Om die reden is de aanwezigheid van de knoflookpad uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde vissen, amfibieën of reptielen worden binnen het plangebied redelijkerwijze uitgesloten.

Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (vrijstelling provincie Brabant). In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Er zijn geen sporen gevonden van beschermde ongewervelde diersoorten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusies gebiedsbescherming

- Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op omringende Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. In de verdere planvorming hoeft hier dan ook geen rekening mee gehouden te worden.
- Het plangebied ligt geheel buiten de Groenblauwe Mantel, het Brabants Natuurnetwerk, het attentiegebied ecologische hoofdstructuur en het behoud en herstel watersystemen. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van de provinciale groenstructuur. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden.

Conclusies soortbescherming

- Binnen het plangebied zijn geen negatieve effecten op zwaarder beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals konijn, verschillende muizensoorten, en algemeen beschermde amfibieën zoals gewone pad en middelste groene kikker (Wnb-andere soorten, provinciale vrijstelling Noord-Brabant). Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn mogelijk broedende vogels te verwachten in de aanwezige bomen, en overige begroeiing. Door werkzaamheden buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Voor vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën en ongewervelden zijn er geen specifieke maatregelen nodig.